

KS. ANTONI REGINEK

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ, DYDAKTYCZNEJ I GOSPODARCZEJ WYŻSZEGO ŚLĄSKIEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO W KATOWICACH W ROKU AKADEMICKIM 1996/97¹

„W jak niezwyklej godzinie dziejów przyszło nam żyć! Jak ważne zadania powierzył nam Chrystus. On wzywa każdego z nas, abyśmy przygotowywali nową wiosnę Kościoła” (słowa Ojca św. Jana Pawła II wygłoszone podczas pielgrzymki w Gnieźnie w dniu 3 czerwca 1997 r.).

Miniony rok akademicki, 67. w dziejach naszej „Almae Matris”, został wkomponowany przez Opatrzność w ramy wyjątkowych wydarzeń kościelnych. Wspomnijmy przynajmniej niektóre z nich: 1000-lecie śmierci św. Wojciecha, 46. Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny we Wrocławiu, 6. pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny, w Krakowie kanonizacja Królowej Jadwigi i 600-lecie Wydziału Teologicznego, a w naszej archidiecezji peregrynacja cudownego wizerunku Pani Jasnogórskiej i konsekracja nowego biskupa pomocniczego Piotra Libery. W tych i wielu jeszcze innych ważnych wydarzeniach życia Kościoła zaznaczyła się obecność przedstawicieli naszej seminaryjnej wspólnoty. Na kanwie wspomnianych, szczególnych okoliczności rozwijała się systematyczna, codzienna praca formacyjna naszych alumnów. Wypełniały ją liczne wykłady, ćwiczenia, cykliczne konferencje głoszone przez rektora, ojców duchownych, przy współudziale księdza Arcybiskupa, stałe, zespołowe czy indywidualne pouczenia wychowawcze moderatorów.

I. WYKŁADOWCY

Kolegium profesorskie naszego seminarium stanowi 51 pracowników naukowych i wykładowców prowadzących działalność również na innych uczelniach, w tym m. in. w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, Uniwersytecie Śląskim w Katowicach i w jego filii w Cieszynie, w Uniwersytecie Opolskim, w Wyższym Seminarium Duchownym O.O. Franciszkanów w Katowicach-Panewnikach i we Wronkach, a także w ramach prac Kolegium Teologicznego i Katechetycznego, Studium Pastoralnego dla księży, Studium Katolickiej Nauki Społecznej, Studium Organistowskiego, Studium Nauk o Rodzinie ATK, Instytutu Teologicznego w Bielsku.

W minionym roku akademickim ze względu na trudności zdrowotne zakończył wykłady w naszym seminarium o. dr Hieronim Dłubis, a na jego miejsce zajęcia z teologii moralnej poprowadzi ponownie ks. dr Jan Grzesica. Do grona

¹ Sprawozdanie zostało złożone podczas uroczystej inauguracji w dniu 1 X 1997 r.

wykładowców wszedł również ks. dr Marian Wandrasz, podejmujący część zajęć z psychologii.

Działalność naukowa i publicystyczna naszych profesorów zaznaczyła się w pozycjach książkowych i licznych artykułach umieszczanych w fachowych czasopismach filozoficzno-teologicznych i z innych dziedzin wiedzy. Pełny zestaw tytułów publikacji seminaryjnych wykładowców zamieszczają „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” t. 30 (1997).

Dla pełności obrazu działań dydaktyczno-naukowych naszych profesorów należy dodać liczne prace naukowe pisane pod ich kierunkiem na różnych, wspomnianych już uczelniach. U nas prace magisterskie były prowadzone w minionym roku na 23 seminariach naukowych.

Zauważalny był wkład naszej kadry wykładowców w przygotowywaniu religijnych programów radiowo-telewizyjnych, w tym zwłaszcza audycji Radia Archidiecezjalnego „Arka” i działu programów religijnych Radia Katowice oraz Telewizji Regionalnej.

Seminaryjni wykładowcy biorą już tradycyjnie regularny udział w ogólnopolskich zjazdach specjalistów poszczególnych dziedzin, a także w sympozjach oraz kongresach naukowych w kraju i za granicą, m. in. w naszym seminarium na początku minionego roku akademickiego odbył się międzynarodowy, ekumeniczny zjazd osób duchownych i świeckich związanych z duszpasterstwem głuchoniemych.

Niewątpliwą satysfakcją i radością dla całego kolegium profesorskiego stały się kolejne, uwieńczone powodzeniem przewody habilitacyjne naszych księży doktorów: ks. Szymika, ks. Krętosza i ks. Kiedosa.

Radosnymi przeżyciami były także uroczystości jubileuszowe kapłanów z seminaryjnego grona profesorskiego i związanych z naszą uczelnią, m. in. 40-lecie kapłaństwa obchodzili księża prałaci Stanisław Tkocz i Czesław Podleski; srebrny jubileusz kapłaństwa stał się źródłem radości dla księży profesorów: Józefa Kozyry, Henryka Krzysteczki i Antoniego Reginka oraz pierwszy jubileusz 10-lecia kapłaństwa dla naszych księży prefektów: Krzysztofa Lali i Andrzeja Nowickiego. Rok 1997 jest także czasem jubileuszowego dziękczynienia dla naszych biskupów, przypada w nim bowiem 40-lecie kapłaństwa abpa Damiana Zimonia i 30-lecie kapłaństwa bpa Gerarda Bernackiego oraz pośrednio związanych z naszą uczelnią: bpa Ignacego Jeża obchodzącego 60-lecie kapłaństwa i abpa Stanisława Szymeckiego świętującego w tym roku złoty jubileusz kapłański.

W okresie sprawozdawczym pożegnaliśmy w drodze do wieczności dwóch emerytowanych kapłanów z grona profesorskiego: ks. Alojzego Szulca, który był w latach 80. wykładowcą teologii moralnej, traktatu *De poenitentia* i seminaryjnym spowiednikiem, oraz ostatnio zmarłego ks. dr Józefa Liszkę, który wykładał katolicką naukę społeczną i etykę w Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie. Pożegnaliśmy także byłą lektorkę języka niemieckiego panią Elżbietę Schreiber.

II. STUDENCI

Miniony rok akademicki rozpoczęło 187 studentów, w tym na poszczególnych latach liczba alumnów przedstawiała się następująco: rok I – 32; rok II –

31; rok III – 34; rok IV – 25; rok V – 31 i rok VI – 34. Jeden z kleryków roku VI kontynuował studia za granicą, czterej odbywali staż katechetyczny, dziewięciu było urlopowanych.

Wielkim przeżyciem dla społeczności seminaryjnej stawały się każdorazowe posługi i święcenia, poczynając od uroczystego przyjęcia stroju duchownego przez 25 alumnów roku IV, poprzez posługę lektoratu, w której zostało ustanowionych 33 alumnów roku III i akolitu – 23 kleryków roku IV, aż po święcenia diakonatu i prezbiteratu.

Diakonat tradycyjnie już odbywał się w II Niedzielę Wielkanocną w parafiach archidiecezji: w kościele pw. Trójcy Przenajświętszej w Kostuchnej bp Piotr Libera udzielił święceń 14 klerykom roku V, natomiast w kościele pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Knurowie do święceń diakonatu udzielanych przez bpa Gerarda Bernackiego przystąpiło 15 akolitów, jeden z kleryków diecezji bielsko-żywieckiej przyjął święcenia diakonatu dn. 8 maja w Żywcu z rąk bpa Tadeusza Rakoczego.

Radosnym uwieńczeniem pracy formacyjnej jest każdorazowa uroczystość święceń kapłańskich w katedrze katowickiej. W tym roku przypadła ona na dzień 10 maja, kiedy to arcybiskup-metropolita Damian Zimoń wyświęcił na kapłanów 26 diakonów, absolwentów naszego seminarium. Trzej diakoni z diecezji bielsko-żywieckiej przyjęli święcenia kapłańskie w Bielsku-Białej dn. 14 czerwca, z rąk bpa Tadeusza Rakoczego. Natomiast dalsi trzej diakoni, pochodzący z terenu diecezji gliwickiej, otrzymali święcenia kapłańskie z rąk bpa Jan Wieczorka w katedrze gliwickiej w dniu 17 maja. Z licznego grona neoprezbiterów 30 zdobyło wcześniej stopień magistra teologii po zdanych pomyślnie egzaminach i obronie pracy naukowej przed komisją profesorską na czele z ks. Dziekanem Wydziału Teologicznego PAT w Krakowie, z którą to uczelnią dn. 17 października ubiegłego roku odnowiono umowę afiliacyjną.

Ważnym wydarzeniem naukowym w minionym roku akademickim było dwudniowe sympozjum pod hasłem „Piękno zagrożone”. Wśród prelegentów byli przedstawiciele uniwersytetów w Krakowie, Opolu, Katowicach i Filii w Cieszynie oraz wykładowcy Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i Akademii Muzycznej w Katowicach, a wygłoszone referaty ukazywały podstawową kategorię estetyczną w obrazie, dźwięku i słowie oraz stopnie jej zagrożenia. Z grona seminaryjnej społeczności nad całością organizacji sympozjum czuwał wice-rektor ks. Tadeusz Czakański.

Nasi studenci próbowali swoich literackich sił w naukowych czy popularnych publikacjach, jakie ukazywały się na łamach „Naszej Myśli” i innych gazetek poszczególnych zespołów zainteresowań, a także w sukcesywnie wydawanym kleryckim magazynie o założeniach maksymalistycznych, czyli w popularnymi MAXie; opublikowano kolejny numer seminaryjnego periodyku „Initium”. Pisywano też do „Gościa Niedzielnego”, którego stały kolportaż w seminarium, dzięki uprzejmości redakcji, od dłuższego już czasu prowadzony jest gratisowo.

Do wydarzeń kulturalnych należy zaliczyć Kleryckie Konfrontacje Kulturalne „Alumnada 97”, ujmujące wieloaspektowo tematykę kultury, tradycji i religijności Śląska. W ramach Alumnady miały również miejsce, w większym stopniu niż dotąd, prezentacje dorobku kulturalnego samych alumnów. Oprócz ściśle wewnętrznego przedstawienia zabawnych scenek z życia seminaryjnego, utrzymanych w konwencji kabaretowej, szerszej publiczności zaprezentowano po raz kolejny z dużym powodzeniem spektakl seminaryjnej sceny teatralnej „Święty

Franciszek” według Wojciecha Bąka w reżyserii Romana Michalskiego. Nasz teatr zaistniał również sporadycznie poza seminarium: w Przeglądzie Twórczości Chrześcijańskiej w Mysłowicach oraz w ramach akcji powołaniowej w parafii gostyńskiej.

Seminaryjna schola liturgiczna zainaugurowała swoim występem interesujący koncert „Pater noster w muzyce”, jaki odbył się w kościele mariackim w Katowicach dn. 20 marca b.r. Tradycyjnie też ubogaciła swoim śpiewem nabożeństwa ekumeniczne z udziałem braci odłączonych w Mikołowie i w kaplicy seminaryjnej. Chór klerycki uświetniał swoim śpiewem liturgię podczas ważniejszych uroczystości seminaryjnych i katedralnych. Zespół wokально-instrumentalny popularyzował piosenkę religijną w akcjach ewangelizacyjno-powołaniowych.

17. rok działalności naszego Seminarium w Katowicach sprawia, że nawiązano już szereg kontaktów z placówkami dydaktycznymi i wychowawczymi, co sprzyja także pogłębieniu formacji pastoralnej naszych alumnów, dotyczącej m. in. duszpasterstwa specjalistycznego. Niektórzy klerycy odbywają spotkania ewangelizacyjne z osobami przebywającymi w areszcie śledczym, inni uczestniczą w działalności katowickiego Hospicjum. Grupa katechizująca dzieci w Pogotowiu Opiekuńczym dodatkowo pracowała nad przygotowaniem wychowanków do przyjęcia sakramentów św., a także organizowała dzieciom różne formy wypoczynku. To samo dotyczy grup działających wśród dzieci niepełnosprawnych.

Duża grupa alumnów angażowała się w działalności charytatywnej, podejmowano inicjatywy i akcje niesienia pomocy najbardziej potrzebującym, bezdomnym, opuszczonym.

Skromniejsze warunki dla rozwoju sportu i kultury fizycznej sprawiły, że w międzyuczelnianych rozgrywkach sportowych zabrakło ze strony naszych studentów oszałamiających sukcesów, niemniej były też przykłady szlachetnych, sportowych postaw i ambitnej rywalizacji, co sprawiło, że klerycy-sportowcy zaistnieli na mapie akademickiego sportu.

Dopełnieniem całorocznej formacji seminaryjnej były praktyki wakacyjne, m. in. nowa forma obowiązkowej pracy fizycznej dla alumnów po III roku studiów wśród chorych w szpitalach, a także inne znane już rodzaje posług kleryckich, np. w rekolekcjach oazowych, ministranckich, grup Dzieci Maryi, pomoc w pielgrzymkach, w pracach żniwnych, przy modernizacji naszego budynku seminaryjnego, w pracach bibliotecznych. Podczas minionych wakacji tętnił również życiem górski ośrodek formacyjny na Bobczonce, w pobliżu granicy słowackiej, gdzie realizowano programy rekolekcyjno-wypoczynkowe i lingwistyczne.

III. BIBLIOTEKA I SPRAWY GOSPODARCZE

Zbiory biblioteczne naszego seminarium wzbogaciły się w minionym roku o 2000 woluminów i liczą obecnie 83.028 pozycji książkowych. Bieżąca prenumerata czasopism obejmuje 134 tytuły polskie i 50 zagranicznych. Systematyczna klasyfikacja nowych pozycji książkowych odbywa się równolegle z gigantyczną pracą skomputeryzowania wszystkich zbiorów. Zespół biblioteczny, skupiający liczną grupę klerycką pod kierownictwem wicerektora ks. T. Czakańskiego i

siostry elżbietanki Salomei, jest wsparty dodatkowo wykwalifikowanymi osobami świeckimi.

W minionym roku akademickim kontynuowano intensywne prace nad dalszą modernizacją naszego budynku, m. in. przeprowadzono częściowy remont dachu, wymieniono dalsze okna w klatkach schodowych, przeprowadzono na szeroką skalę prace malarskie i cyklinowanie podłóg, zorganizowano salę komputerową przy zbiorach bibliotecznych, została powiększona i znacznie upiększona rozmównica dla gości. Blasku nabrał refektarz i wyremontowane pomieszczenia w najwyższych kondygnacjach, na tzw. olimpie. To tylko ważniejsze z podjętych inwestycji. Sprawne funkcjonowanie naszego budynku jest wynikiem stałego wysiłku ekonoma ks. Józefa Panka, prefekta ks. Andrzeja Drabika i ich współpracowników, a także wielkiej życzliwości wielu fundatorów i ofiarodawców.

Na licznych odcinkach życia seminaryjnego wspierała nas niewielka wspólnota Sióstr Elżbietanek, od lat ofiarnie związanych posługą zakonną z naszą uczelnią. Wierną także i stałą pomocą służyło oddane grono osób świeckich.

Miniony rok akademicki był wpisany w cykl przygotowań do Wielkiego Jubileuszu chrześcijaństwa, stąd wieloaspektowa formacja seminaryjna harmonizowała z misją i posługą całego Kościoła. Szczególnie dużo zawdzięczamy Bożej Opatrzności, ale także przychylności i ofiarnej pomocy ludzi dobrej woli. To pozwala nam też ufnie i z nadzieją podjąć na nowo szlachetne zadania seminaryjnej formacji, tak aby nasi alumni sposobili się na prawdziwych kapłanów na wzór Jezusa Chrystusa, Nauczyciela, Kapłana i Pasterza.